

Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы
«Укучылар Сарае» өстәмә белем муниципаль бюджет учреждениесе
Татарстан Республикасы Арча районы "Яна Кенәр балалар ижаты Йорты" өстәмә белем
муниципаль бюджет учреждениесе

Программа ӨБМБУ «УС» ның педагогик
кинәшмәсендә каралган
Беркетмә № 1 от
«31» 08 2024 г

“Раслийм”
ӨБМБУ «УС» директоры
Камалова Г.М.

«02» 09 2024 г

Мәктәп театры «Сәләт»

Өстәмә гомумбелем программасы
театр сәнгате юнәлеше

Тормышка ашыру вакыты: 1 ел

Укучылар яше: 12-17 яшь

Автор-төзүче: Нигматуллина Л.С.

балаларга өстәмә белем биру педагогы.

Яна Кенәр, 2024 ел

Укыту программасының мәгълүмати картасы

1	Белем бирү учреждениесе	Татарстан Республикасы Арча районы "Яна Кенәр балалар ижаты Йорты" өстәмә белем муниципаль бюджет учреждениесе
2	Программаның тулы исеме	«Мәктәп театры«Сәләт»
3	Программаның юнәлеше	театр сәнгате
4	Автор-төзүче турында мәгълүмат	Автор-төзүче: Нигматуллина Л.С. балаларга өстәмә белем бирү педагогы.
5	Программа турында мәгълүмат	1 ел
5.1.	Үтәлү срогы	
5.2.	Укучыларның яше	12-17 лет
5.3.	Программага характеристика: - программаның тибы - программаның төре - программаны проектлау принцибы - укыту процессын карап тотуны һәм уку процессын оештыру формасы	Өстәмә гомумбелем программасы гомумүсеш
5.4.	Программаның максаты	сәләтле балаларны барлау, аларның ижади сәләтен күрү һәм үстерү өчен жирлек әзерләү.
6	Белем бирү эшчәнлегенң формасы һәм алымнары	Практик эшләр, индивидуаль, төркемнәрдә эшләү,актерлык осталыгы буенча тренинглар, әңгәмә, уен, экскурсияләр.
7	Нәтижәлелек мониторингы формасы	Агымдагы: балаларны һәр дәрестә күзәтү. Арадаш: бәйрәмнәр, ярышлар, зачәтлар, конкурслар. Йомгаклау: концертта катнашу, спектакль кую, ачык дәресләр.
8	Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеге	Өйрәнгән спектакльләрне Яңа Кенәр балалар бакчасында, мәктәп укучылары каршында, ата-аналар жыельшларында, Яңа Кенәр интернат мәктәбендә, авыл Мәдәният йортында, китапханәдә үткәрелгән чараларда күрсәтү; район, районара, Республика кысаларында үткәрелгән конкурсларда катнашу.
9	Раслау һәм соңгы төзәтмәләр керту датасы	

Эчтәлек

1. Аңдатма язуы.....	4-5
2. Укыту планы.....	6-8
3. Программаның эчтәлеге.....	9
4. Программа үтәлешендә көтелгән нәтижәләр.....	10
5. Программаның материал яктан һәм техник тәэмин ителеше.....	11
6. Аттестация һәм контроль эш формалары.....	11
7. Бәяләү материалларының формасы.....	11
8. Кулланылган әдәбият.....	12-13
9. Кушымта. Бәяләү материаллары.....	14-15
10. Календарь-укыту планы.....	16-21

Театр сэнгате юнэлешендәге өстәмә гомумбелем программасы “Мәктәп театры “Сәләт” түбәндәге документларга нигезләнеп төзелде:

1. Федеральный закон об образовании в Российской Федерации от 29 декабря 2012 года №273-ФЗ (с изменениями и дополнениями, вступившими в силу с 01.09.2023 г.)
2. Федеральный закон от 31 июля 2020 г. № 304-ФЗ «О внесении изменений в Федеральный закон «Об образовании в Российской Федерации» по вопросам воспитания обучающихся»
3. Федеральный закон от 13 июля 2020 г. №189-ФЗ «О государственном (муниципальном) социальном заказе на оказание государственных (муниципальных) услуг в социальной сфере» (с изменениями и дополнениями, вступившими в силу с 28.12.2022 г.)
4. Целевая модель развития региональных систем дополнительного образования детей, утвержденная приказом Министерства просвещения Российской Федерации от 3.09.2019 №467
5. Концепция развития дополнительного образования детей до 2030 года, утвержденная Распоряжением Правительства РФ от 31 марта 2022 г. №678-р
6. Приказ Министерства просвещения РФ от 27 июля 2022 г. №629 «Об утверждении порядка организации и осуществления образовательной деятельности по дополнительным общеобразовательным программам» (вступил в силу с 1 марта 2023 г. и действует по 28 февраля 2029 г.)
7. Постановление Правительства Российской Федерации от 11.10.2023 №1678 «Об утверждении Правил применения организациями, осуществляющими образовательную деятельность, электронного обучения, дистанционных образовательных технологий при реализации образовательных программ»
8. Приказ Министерства просвещения Российской Федерации от 5 августа 2020 года № 882/391 «Об организации и осуществлении образовательной деятельности при сетевой форме реализации образовательных программ» (с изменениями на 26 июля 2022 года)
9. Письмо Министерства просвещения Российской Федерации от 31.01.2022 №ДГ-245/06 «Методические рекомендации по реализации дополнительных общеобразовательных программ с применением электронного обучения и дистанционных образовательных технологий»
10. Письмо Министерства просвещения РФ от 7 мая 2020 г. №ВБ-976/04 «О реализации курсов внеурочной деятельности, программ воспитания и социализации, дополнительных общеразвивающих программ с использованием дистанционных образовательных технологий»
11. Письмо Минпросвещения России от 29.09.2023 №АБ-3935/06 «Методические рекомендации по формированию механизмов обновления содержания, методов и технологий обучения в системе дополнительного образования детей, направленных на повышение качества дополнительного образования детей, в том числе включение компонентов, обеспечивающих формирование функциональной грамотности и компетентностей, связанных с эмоциональным, физическим, интеллектуальным, духовным развитием человека, значимых для вхождения Российской Федерации в число десяти ведущих стран мира по качеству общего образования, для реализации приоритетных направлений научно-технологического и культурного развития страны»
12. Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 28.09.2020 г. №28 «Об утверждении санитарных правил СП 2.4. 3648-20 «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям воспитания и обучения, отдыха и оздоровления детей и молодежи» (СанПиН 2.4.4.3172-14 утратили силу)
13. Письмо Министерства образования и науки Республики Татарстан №2749/23 от 07.03.2023 г. «О направлении методических рекомендаций по проектированию и

реализации дополнительных общеобразовательных программ (в том числе адаптированных) в новой редакции»

14. Устав МБУ ДО «Новокинерский Дом детского творчества» Арского муниципального района Республики Татарстан.

Программаның актуальлеге. Сэнгатънең төрләрә күп. Шулар арасында театр сэнгате аерым урын тотта. Театр – ул искиткеч могжиза. Могжизаны бары хезмэт кенә тудыра. Хезмэткә мөнәсәбәт (бу очракта ижади эш) кешенең рухи тормышында гаять әһәмиятле сыйфат. Бу унайдан танылган педагог В.А. Сухомлинский болай дип язган: “Шатлык хисе көч куя, тир түгә һәм арыганлыкны тоя белгән кешегә хас. Балачак тоташ бәйрәм генә булырга тиеш түгел. Хезмэт киеренкелеге юк икән, бала өчен хезмэт бәхете дә юк. Шушы олы бәхеттән баланы мәхрүм итмәскә кирәк. Алар яшьтән үк хезмәтнең төмен тоеп, үзләре эшлэгән эшләрнең нәтижәсен күреп, горуруланып үссеннәр”. Танылган педагогның әлеге киңәшләре түгәрәк эшчәнлегемне оештыруда нигез буларак кабул ителде.

Программаның аермалы үзенчәлекләре Түгәрәктә сәхнә теле, сэнгатълелек, ижадилык, бәйләнешле сөйләм үстерү игътибар үзәгендә. Бердәмлек, дуслык һәм башка кеше тормышындагы әһәмиятле проблемаларга да урын бирелә. Татар халкының язучылары, шагыйрьләре, драматурглары, артистларын, аларның ижатларын өйрәнү дә мөһим. Сәхнә сэнгатенең асылына төшенү өчен татар халык мазәкләрен, өзекләрен, язучыларның әсәрләрен сәхнәләштерү, татар сәхнәсенә нигез салчы күренекле шәхесләребезнең ижатларын өйрәнү, башкалабыздагы бөек театрларга экскурсияләр оештыру да карала.

Түгәрәктәге балаларның эти-әниләрә белән элементдә торы өчен аларның чыгышларын карарга чакыру файдалы. Экскурсияләре олылар белән бергәлектә оештыру мәктәп – гаилә – укучы чылбырының нык булуын күрсәтә.

Күренекле шәхесләре өйрәнү, танылган кешеләр белән очрашулар аша туган телгә һәм халкыбызга мәхәббәт, ихтирам хисләре тәрбияләнә.

“Сәләтнең”нең эшчәнлегә милли традицияләре халыкка житкерүдә зур роль уйный, милли киёмнәрнең кабатланмас бизәкләре халкымның үткәннә соклану хисләре тудыра, иң мөһиме: укучыларның сәләтләрен ачарга уй-хыялларын үстерергә мөмкинлек бирә, матурлыкны күрә белергә өйрәтә, ижади эшчәнлекне баета.

“Сәләт” түгәрәгенең максаты:

сәләтле балаларны барлау, аларның ижади сәләтен күрү һәм үстерү өчен жирлек әзерләү.

Түгәрәк эшчәнлегенә куелган бурычлар:

- укучыларда актер осталыгының, сәхнә сөйләменең бердәм комплексын булдыру;
- коллективта бергә килешеп эшләү;
 - эстетик тәрбия бирү;
 - хезмәтне ярату, бирелгән эшкә җаваплы карап, жиренә житкереп үтәү.

Программа адресаты Программа 12-16 яшьлек укучылар өчен төзелә.

Программа күләме 144 сәгать “Сәләт” түгәрәгендә өйрәнеләчәк материал 1 уку елына исәпләнә.

Белем биру процессын оештыру рәвешләре: төркемнәрдә, индивидуаль, экскурсия

Программаны үзләштерү вакыты: 1 ел

Программаның режимы: шөгылләр атнага 2 тапкыр, 2 шәр сәгать дәвамында үткәрелә.

Укыту планы

№	Бүлек . тема исеме	Сәгатьләр саны			Шөгильләрне оештыру формасы	Аттестация (контроля) формасы
		барлыгы	теория	практика		
I	Кереш.	2	2			
1.1.	Кереш дәрес. Куркынычсызлык кагыйдәләре белән таныштыру	2	2		эңгәмә	
II	“Театр яктылыкка, нурга илтә...” Сәхнә серләре.	22	16	8		
2.1.	Театр сәнгате, аның төп үзенчәлеге. Татар театры тарихы, анын беренче адымнары, үткән юлы. Театрның үсеш баскычлары. Беренче драматурглар, аларның әсәрләре	8	4	2	төркемнәрдә	зачет
2.2.	Сәхнә серләренә өйрәнү. «Бичара кыз» әсәрен рольләргә бүлеп уку	2	4	2	актёрлык осталыгы буенча тренингләр	агымдагы
2.3.	Театрның беренче карлыгачлары. Драма жанры төрләре.	6	4	2	эңгәмә	агымдагы
2.4	Сәхнә әсәрләрен ижат итү, актерлык серләренә өйрәнү, өйрәтү дәресләре. Г.Камалның «Беренче театр» әсәреннән өзекләр карау Кечкенә күләмле әсәрләр ижат итү Бүгенге драматурглар, аларнын ижат алымнары	6	4	2	укытучы сөйләве, эңгәмә	агымдагы
III	Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына виртуаль сәяхәт	16	14	2		
3.1.	Театр тарихы белән танышу.	2	2		практик	агымдагы

3.2.	Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрында оештырыла торган махсус проектлар.	2	2		практик	агымдагы
3.3.	Театр буйлап экскурсия. (сайт буенча)	2		2	практик	агымдагы
3.4.	К.Тинчуринның “Сүнгән йолдызлар” спектаклен карау.	2	2		практик	агымдагы
3.5.	Татар театрының сәхнә осталары. Марсель Сәлимжанов, Рауза Хәйретдинова, Ирек Баһманов.	2	2		әңгәмә	агымдагы
3.6.	Мизгел һәм гомер. Марсель Сәлимжановның ижат юлы.	2	2		әңгәмә	агымдагы
3.7.	Рауза Хәйретдинова. Гомер сәхнәсе.	2	2		әңгәмә	агымдагы
3.8.	Ирек Баһманов. Әлмәндәр улы.	2	2		практик	агымдагы
IV	Актер осталыгы.	88	30	58		
4.1.	Актер осталыгы.Сәхнә теле. Сәнгатьле сөйләм. Рәсәйнең һәм Татарстанның халык артисты Илдус Әхмәтжановның шигырь укуын аудиоязмада тыңлау. Х.Туфан шигырьләрен сәнгатьле уку.	2	2		актёрлык осталыгы буенча тренингләр	агымдагы
4.2.	Сәнгатьле уку. Батулла, Юныс Сафиуллин, Зөлфәт Хәким әсәрләрен сәнгатьле уку.	6	6		актёрлык осталыгы буенча тренингләр	агымдагы
4.3.	Шаян сүз, үткен тел. Аның роле нидә? К.Насыринның "Иске мәдрәсәдә", "Аңгыралык бәләсе" исемле мәзәкләрен сәнгатьле уку һәм сәхнәләштерү.	10	10		актёрлык осталыгы буенча тренингләр	йомгаклау
4.4.	Халык авыз ижаты жаннары белән танышу.	2	2		әңгәмә	агымдагы
4.5.	Әкият төрләре белән танышу, презентацияләү	2	2		презентацияләү	агымдагы

4.6.	Әкият ижат итү.	2		2	практик	агымдагы
4.7.	Ижат ителгән әкиятләрне сәхнәләштерү	2		2	практик	агымдагы
4.8.	Татар халык әкиятен "Алтын алмалар"	38		38	практик	агымдагы
4.9.	Актер осталыгы. Г.Тукайга багышланган декада.	10			сәнгатьле уку	агымдагы
4.10	Сәхнәдә үзәңне тоту серләре. Г. Тукай әсәрләренәң геройлары сәхнәдә (укучылар сайлый).	2		2	практик	агымдагы
4.11	"Милли моңнар" шигырен сайлаучылар белән эш	2		2	практик	агымдагы
4.12	"Милли моңнар" шигырен сайлаучылар белән эш	6			практик	агымдагы
4.13	"Печән базары, яхуд Яңа Кисекбаш" поэмасын сайлаучылар белән эш	6	2	4	практик	агымдагы
V	Районыбыз талантлары.	12	8	10		
5.1.	Районыбыз талантлары. Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән танышу.	2	2		әңгәмә	агымдагы
5.2.	Районның "Әдәбият һәм сәнгать" музеена сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
5.3.	Яңа Кырлай авылында урнашкан "Г.Тукай музеена" сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
5.4.	Яңа Кенәр балалар ижат йортының "Туган як" музеена сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
5.5.	Мәктәп музеена сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
5.6.	"Музейлардан алган тәэсирем" ижади эш	2		2	ижади эш	зачет
VI	К. Тинчурин исемендәге татар Дәүләт Академия театрына сәяхәт.	6	2	4		
6.1	К. Тинчурин исемендәге татар Дәүләт Академия театрына сәяхәт	2		2	экскурсия	арадаш
6.2	"Театр дөньясы турында фикерләрем" ижади эш.	2		2	ижади эш	зачет
6.3.	Йомгаклау.	2	2		әңгәмә	
	Барлығы	144	78	68		

Программаның эчтәлеге

Темалар бүленеше түбәндәгечә бирелә:

“Театр яктылыкка, нурга илтә...” Сәхнә серләре. 22 сәг.

Кереш дәрес. Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу. Мониторинг (Кушымта № 1)

Түгәрәк эшчәнлегенң максаты, бурычлары белән таныштыру.

Татар театры тарихы, анынберенчеадымнары, үткән юлы.

Татар театрыныңбүгенгесе.

Драма жанры төрләре.

Әсәрне ижат итәргә әзерләү, актерлык серләрен өйрәнү.

Хәрәкәтләр, мимика һәм гәүдә тотышы. Киенү-бизәнү осталыгы. Декорациянең роле.

Видеоязмалар карау.

Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына виртуаль сәяхәт. 16 сәг.

Театр тарихы белән танышу.

Театрда оештырыла торган махсус проектлар.

К.Тинчуринның “Сүнгән йолдызлар” спектаклен карау.

Театр буйлап экскурсия. (сайт буенча)

Актер осталыгы. 88 сәг.

Сәхнә теле. Сәнгатьле сөйләм. Рәсәйнең һәм Татарстанның халык артисты Илдус

Әхмәтжановның шигырь укуын аудиоязмада тыңлау.

Сәнгатьле уку. Батулла, Юныс Сафиуллин, Зөлфәт Хәким әсәрләрен сәнгатьле уку.

Т.Миңнуллинның «Кульяулык» спектаклен карау.

Кечкенә куләмле әсәрләр (скетч, мээкләр) ижат иту

Шаян сүз, үткен тел. Аның роле нидә? К.Насыйри мээкләрен сәнгатьле уку һәм сәхнәләштерү.

Татар халык әкиятә “Алтын алмалар”ны сәхнәләштерү.

Актер осталыгы. Г.Тукайга багышланган декада.

Сәхнәдә үзеңне тоту серләре. Г. Тукай әсәрләренң геройлары сәхнәдә.

Районыбыз талантлары. 12 сәг.

Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать әһелләре белән танышу:

[http://vafin.mugallim.com/\(20.09.2021\)http://adiplar.belem.ru/banner.jpg \(20.09.2021\)](http://vafin.mugallim.com/(20.09.2021)http://adiplar.belem.ru/banner.jpg (20.09.2021))

Районның “Әдәбият һәм сәнгать” музеена, Яңа Кырлай авылында урнашкан “Г.Тукай музеена”, Яңа Кенәр балалар ижат йортының “Туган як”музеена, мәктәп музеена сәяхәт.

Мониторинг. (Кушымта № 2)

Кәрим Тинчурин исемендәге Казан Татар дәүләт театрына сәяхәт. 6 сәг.

Әти-әниләр белән бергә Г.Камал, К. Тинчурин исемендәге Дәүләт драма һәм комедия театрына сәяхәт.

Йомгаклау.

Көтелгән нәтижәләр

Өйрәнгән спектакльләре Яңа Кенәр балалар бакчасында, мәктәп укучылары каршында, ата-аналар жыелышларында, Яңа Кенәр интернат мәктәбендә, авыл Мәдәният йортында, китапханәдә үткәрелгән чараларда күрсәтү; район, районара, Республика кысаларында үткәрелгән конкурсларда катнашу.

Программа 12-16 яшьлек укучылар өчен тәкъдим ителә. Түгәрәктә дәресләр тематикасы куелган максатларны күз уңында тотып төзелә. Укучыларның ижади эшчәнлеген оештыру һәм теория һәм практикага бәйләп алып барыла

Шәхес үстерү нәтижәләре:

- аралашу культурасын һәм кеше арасыда үзенең дәресе тотып белү кагыйдәләрен формалаштыру;
- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру.

Метапредмет нәтижәләре:

- театр эшчәнлегенә омтылыш, үз-үзенең камилләштерергә теләкне үстерү;
- мөстәкыйльлек, җаваплылык, активлык, пөхтәлек сыйфатларын үстерү;
- танып белүне, мөстәкыйль фикерләү сәләтен активлаштыру.

Белем бирү нәтижәләре (предмет):

- танып белү процессларын үстерү: игътибар, күзаллау, хәтер, образлы һәм логик фикерләүне камилләштерү;
- татар телендә жөмлөдә сүз тәртибен һәм басымны дәресе кую, авазларны дәресе әйтү күнекмәрен үстерү;
- сөйләмнең тавыш сыйфатларын үстерү: дәресе сулау, артикуляция, тавыш көче; гәүдәне иркен тотарга өйрәтү; фантазияне, пластиканы формалаштыру;
- театр һәм театр сәнгате тарихы белән таныштыру;
- актер осталыгының теоретик нигезләрен бирү;
- спектакль өстендә эш этаплары белән таныштыру;
- сәхнәдә хәрәкәт кагыйдәләре белән таныштыру;
- грим салырга өйрәтү;
- ижади һәм оештыру сәләтләрен үстерү.

Аттестация һәм контроль эш формалары

Шөгыльләрнең формасы:

Практик дәрес, төркемнәрдә эшләү, актёрлык осталыгы буенча тренинглар, әңгәмә, уен-сәяхәт, экскурсия.

Балаларга сыйфатлы белем бирү максатыннан, шөгыльләр дистанцион укыту технологияләре һәм электрон ресурслар ярдәмендә дә үткәрелергә мөмкин (ZOOM, ватсап, һ.б.). Шөгыльләрне андый формада уздыру яңа буын укыту материалларын үз эченә алган цифрлы белем бирү ресурсларын жиңел кулланырга мөмкинлек бирәчәк.

Контроль төрләре:

Агымдагы: балаларны һәр дәрестә күзәтү.

Арадаш: бәйрәмнәр, ярышлар, зачәтлар, конкурслар.

Йомгаклай: концертта катнашу, спектакль кую, ачык дәресләр.

Программаны тормышка ашыруда оештыру шартлары

“Мәктәп театры “Сәләт” Арча районы С.З.Габдрахманова ис. Яңа Кенәр урта мәктәбенең татар теле һәм әдәбияты кабинетында уздырыла. Программа үтәләше һәм дәресләрне үткәрү өчен барлык уңайлыklar да тудырылган. Практик дәресләр мәктәпнең актлар залында уздырыла. Мәктәпнең материал-техник базасы бар:

- Р.Тухфатуллин ис. татар теле һәм әдәбияты кабинеты -4 кабинет
- Парта һәм урындыклар
- Такта
- Проектор
- Компьютер
- Колонка
- Плакатлар, язучы-драматургларның портретлары
- Актлар залы

Бәяләү материаллары

Аңлап уку күнекмәләре буенча биремнәр.

1. Федеральный закон от 29.12.2012 №273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации» - статья 2 пункты 9, 10, 14; статья 10, пункт 7; статья 12 пункты 1, 2, 4; статья 23 пункты 3, 4; статья 28 пункт 2; статья 48 пункт 1; 75 пункты 1-5; 76
2. Концепция развития дополнительного образования детей (утверждена распоряжением Правительства Российской Федерации от 04.09.2014 №1726-р)
3. Көмеш тарак. Галимжан Гыйльманов. Шигырьләр, пьесалар, Казан, Татарстан китап нәшрияты, 2000
4. Каюм Насыри мазәкләре.
5. «Методические рекомендации по проектированию дополнительных общеразвивающих программ (включая разноуровневые программы)» (направлены письмом Департамента государственной политики в сфере воспитания детей и молодёжи Министерства образования и науки Российской Федерации от 18.11.2015 № 09-3242)
6. «Об утверждении Общих требований к определению нормативных затрат на оказание государственных (муниципальных) услуг в сфере образования, науки и молодёжной политики, применяемых при расчёте объёма субсидии на финансовое обеспечение выполнения государственного (муниципального) задания на оказание государственных (муниципальных) услуг (выполнения работ) государственным (муниципальным) учреждением» (утверждены пунктом 4.1 приказа Министерства образования и науки Российской Федерации от 22.09.2015 №1040)
7. «О примерных требованиях к программам дополнительного образования детей» (Приложение к письму департамента молодёжной политики, воспитания и социальной поддержки детей МО и Н РФ от 11.12.2006 №06-1844)
8. План мероприятий на 2015-2020 годы по реализации Концепции развития дополнительного образования детей (утверждён распоряжением Правительства Российской Федерации от 24.04.2015 №729-р)
9. Порядок организации и осуществления образовательной деятельности по дополнительным общеобразовательным программам (утверждён Приказом Министерства образования и науки России от 09.11.2018 №196)
10. Письмо Министерства образования и науки Российской Федерации от 14.12.2015 № 09-3564 «О внеурочной деятельности и реализации дополнительных общеобразовательных программ»
11. Приказ МОиН РТ № 1465/14 от 20 марта 2014 г. «Об утверждении Модельного стандарта качества муниципальной услуги по организации предоставления дополнительного образования детей в многопрофильных организациях дополнительного образования в новой реакции»
12. Приказ МОиН РТ № 2529/14 от 6 мая 2014 г. «Об утверждении Модельного стандарта качества муниципальной услуги по организации предоставления дополнительного образования детей в общеобразовательных организациях»
13. Положение об общеобразовательных общеразвивающих программах МБУ ДО «Дворец школьников» от 29.08.2016г.
14. СанПин 2.4.4.3.3172-14 «Санитарно-эпидемиологические требования к устройству, содержанию и организации режима работы образовательных организаций дополнительного образования детей» (утверждены постановлением Главного санитарного врача Российской Федерации от 04.07.2014 №41)
15. Сабыйга. Габдулла Тукай.

16. Сайланма эсэрләр. Роберт Миннуллин. Хәтер-2014
17. Татар әдәбиятыннан хрестоматия. 5 нче сыйныф өчен ярдәмлек, 1999
18. Татар классик драматургиясе. Тарих-2004
19. Татар пьесалары. Антология. Казан, Татарстан китапнәшрияты, 1987
20. «Экспертиза программ дополнительного образования детей, внеурочной деятельности и элективных курсов» (приложение к журналу «Внешкольник» - Бюллетень «Региональный опыт развития воспитания и дополнительного образования детей и молодежи» № 4, 2014 г.)

Бәяләү материаллары

1. М.Әхмәтжановның шигырен сәнгатле итеп укыгыз.

Туган телгә өйрәттек.
Безнең авылга шәһәрдән
Кайтты бер кылтык малай.
Урысча гына сөйләшә,
Бер дә сер бирми алай.

Без дә төшеп калган түгел:
Урысчаны аңлыйбыз.
Тик “телеңне белмибез” дип
Шаяртабыз, алдыйбыз.

Жәй эчендә Айратыбыз
Урысчаны ташлады.
Безнең белән туган телдә
Сөйләшә дә башлады.

Кылтыклығы да югалды,
Эрелеге дә бетте.
Шулай итеп, безнең авыл
Аны чын кеше итте.

Аңлап уку күнекмәләре буенча биремнәр:

1. Шигырьне игътибар белән укып чык, мәгънәви кисәкләргә бүлеп, исемнәр бир. (0-5 балл)
2. Укучылар, шигырь нәрсә турында иде? (Туган тел турында. Туган телнең кешене чын кеше итүе турында.) (0-5 балл)
3. ШӘҺӘРДӘН сүзендә басым кайсы ижеккә төште? (соңгы ижеккә төште.)
-Ә ни өчен соң ул соңгы ижеккә төште? (Чөнки татар телендә басым соңгы ижеккә төшә.) (0-5 балл)
4. АҢЛЫЙБЫЗ сүзендә басым кайсы ижеккә төшә? (Басым 2 нче ижеккә төшә.)
-Ә ни өчен икенче ижеккә төшә? Нигә соңгы ижеккә түгел? (Чөнки хәзерге заман хикәя фиғыльләрдә басым зат- сан кушымчасы алдына төшә.) (0-5 балл)

Белемнәрне бәяләү:

19-20 – бик югары;

16-18- югары;

10-17- уртача;

0-9 – түбән

“Ат чебене”

1.Текстны игътибар белән бер кат укып чык.

Чын исеме Хәсән булса да, аны Калимәт малайлары “Ат чебене” дип йөртәләр иде. Ун яшеннән ул ат янында чуала башлады. Кәнүшнидә яңа бер колын туса, иң элек ул килеп житә.

Унике яшеннән инде ул олы кешеләр ярдәменнән башка ат жигәргә өйрәнде. Атның ялына ябышып йөри, арба өстенә басып, камытын кидертә. Тик камыт бавын тартырга гына көчө житми аның. Эш шуңа килеп терәлгәч, борынын тартып, ат-арба тирәсендә әйләнә башлай...

Жәй көнә Хәсән болында атлар янында. Чакырып алмасаң, ул ашарга да кайтмый.

Артышлытау буенда йомшак мүк үләнә үсә. Үлән өстеннән мүкәләп бар-саң, күзнә камаштырып, жир жиләгә килеп чыга. Кып-кызыл!

Артыш арасында йөрөп туйгач, Хәсән, әтисе кебек, кулларны баш астына куеп, йомшак мүк үләнә өстенә сузылып ята. Рәхәт болай ятуы! Колак төбәндә генә чикерткәләр сайраша, бал кортлары оча, үлән башларын сыйпап, жил исеп китә.

2. Аңлап уку күнекмәләре буенча биремнәр:

1. Кемне “Ат чебенә” дип йөртәләр?

А) Хужа

ә) Хәсән

б) Хәсән

2. Ничә яшьтән аңа “ат жене” кагыла?

А) 12

ә) 10

б) 11

3. Артышлы тау өстендә йөрөп арач, ул нәрсә өстендә ятарга ярата?

А) үлән

ә) мүк үләнә

в) печән

4. Жәй көнә ул кайларда йөри?

А) болында

ә) су буенда

в) кырда

5. Сер булмаса, үскәч, кем булырга телисең?

Белемнәрне бәяләү:

19-20 – бик югары;

16-18- югары;

10-17- уртача;

0-9 – түбән

Кушымта 2

Календарь укыту графигы

№	Бүлек, тема исеме	Сәг. саны	Үткәру вакыты		Шөгылъ формалары	Контроль (аттестация) формасы
		барлыгы				
I	<i>Кереш дәрес.</i>	2				
1	Куркынычсызлык кагыйдәләре белән танышу.	2			әңгәмә	агымдагы
II	“Театр яктылыкка, нурга илтә...” Сәхнә серләре.	20				
2	Театр сәнгате, аның төп үзенчәлеге.	2			әңгәмә	агымдагы
3	Татар театры тарихы, анын беренче адымнары, үткән юлы.	2			әңгәмә	агымдагы
4	Театрның үсеш баскычлары, формалашу чоры	2			практик	агымдагы
5	Беренче драматурглар, аларның эсәрләре	2			төркемнәрдә эш	агымдагы
6	<i>Сәхнә серләренә өйрәнү.</i> «Бичара кыз» эсәрен рольләргә бүлеп уку	2			актёрлык осталыгы буенча тренингллар	агымдагы
7	<i>Театрның беренче карлыгачлары:</i> Габдулла Кариев, С. Волжская һ.б. турында истәлекләр. Беренче труппалар, ачык театр көне турында белешмә.	2			әңгәмә	агымдагы
8	<i>Драма жанры төрләре:</i> трагедия, комедия, драма, водевил, мелодрама	2			укытучы сөйләве, әңгәмә	агымдагы
9	<i>Сәхнә эсәрләрен иҗат итү, актерлык серләренә өйрәнү, өйрәтү дәресләре.</i> Г. Камалның «Беренче театр» эсәреннән өзекләр карау	2			практик	агымдагы
10	Кечкенә күләмле эсәрләр (скетч, мазәкләр) иҗат итү	2			практик	агымдагы
11	Бүгенге драматурглар, аларнын иҗат алымнары: Г. Камал театры коллективы эшчәнлеге; К. Тинчурин исемдәге театр артистлары, аларның иҗаты, театр сәнгатендә тоткан урыннары.	2			практик	агымдагы
III	Кәрим Тинчурин исемдәге Казан Татар дәүләт театрына виртуаль сәяхәт	16				
12	Театр тарихы белән танышу. https://tinchurinteatr.ru/	2			практик	агымдагы
13	Кәрим Тинчурин исемдәге Казан Татар дәүләт театрында оештырыла торган махсус проектлар.	2			практик	спектакль кую

	https://tinchurinteatr.ru/2					
14	Театр буйлап экскурсия. (сайт буенча) https://tinchurinteatr.ru/	2			практик	спектакль кую
15	К.Тинчуринның “Сүнгән йолдызлар” спектаклен карау. https://tinchurinteatr.ru/	2			практик	спектакль кую
16	Татар театрының сәхнәосталары. Марсель Сәлимҗанов, Рауза Хәйретдинова, Ирек Баһманов.	2			әңгәмә	агымдагы
17	Мизгел һәм гомер. Марсель Сәлимҗановның иҗат юлы.	2			әңгәмә	агымдагы
18	Рауза Хәйретдинова. Гомер сәхнәсе.	2			әңгәмә	агымдагы
19	Ирек Баһманов. Әлмәндәр улы.	2			практик	агымдагы
IV	Актер осталыгы.	88				
20	Актер осталыгы. Сәхнә теле. Сәнгатьле сөйләм. Рәсәйнең һәм Татарстанның халык артисты Илдус Әхмәтҗановның шигырь укуын аудиоязмада тыңлау. Х.Туфан шигырьләрен сәнгатьле уку.	2			Сәнгатьле уку	агымдагы
21	Сәнгатьле уку. Батулла, Юныс Сафиуллин, Зөлфәт Хәким әсәрләрен сәнгатьле уку. Сәнгатьле уку – үрнәк уку, тамашычының күңеленә барып житү һәм хис уяту өчен текст белән ничек эшләргә икәнлеген аңлату.	2			Сәнгатьле уку	агымдагы
22	Шигырьне уку; сүз һәм сүзтезмә, сүз басымын билгеләү; логик басымны билгеләү; мәгънәви кисәкләргә бүлү.	2			Сәнгатьле уку	агымдагы
23	Тыныш билгеләренә игътибар итү; озын пауза, кыска паузаны билгеләү; тавыш күтәрелеше һәм төшүен билгеләү; интонация.	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы
24	Шаян сүз, үткен тел. Аның роле нидә? К.Насыйринның "Иске мәдрәсәдә", "Аңгыралык баласе" исемле мәзәкләрен сәнгатьле уку һәм сәхнәләштерү. Сәхнә теле, сәхнәдә үзен табигый тоту кагыйдәләре, текстны сәнгатьле итеп ятлау, шаян телнең тәэсир көче,	2			актёрлык осталыгы буенча тренинглар	агымдагы

	юмор һәм сатира турында мәгълүмат бирү.					
25	К.Насыйринның "Иске мәдрәсәдә", "Аңгыралык бәләсе" исемле мәзәкләрен уку;эчтәлеген аңлау; үткен тел, юмор, аның роле; сүз басымы, тыныш билгеләренәиғтибар итү; пауза, интонация, тавыш куелышы.	2			актёрлык осталыгы буенча тренингләр	агымдагы
26	Сәхнәләштерү өстендә эшләү: рольләр бүлеп бирү; актерның үз өстендә эшчәнлегенә.	2			актёрлык осталыгы буенча тренингләр	агымдагы
27	Сәхнәләштерү өстендә эшләү: рольләр бүлеп бирү; актерның үз өстендә эшчәнлегенә.	2			актёрлык осталыгы буенча тренингләр	агымдагы
28	Бәяләү. К. Насыйри хикәятләрендә шул чор житешсезлекләрен үткен тел белән тәнкыйтьләү осталыгын билгеләү.	2			актёрлык осталыгы буенча тренингләр	йомгаклау
29	Татар халык әкиятенә "Алтын алмалар"ны сәхнәләштерү. Халык авыз ижаты жанрлары белән танышу.	2			әңгәмә	агымдагы
30	Әкият төрләренә белән танышу, презентацияләү	2			презентациял әү	агымдагы
31	Әкият ижат итү.	2			практик	агымдагы
32	Ижат ителгән әкиятләренә сәхнәләштерү	2			практик	агымдагы
33	Татар халык әкиятенә "Алтын алмалар", 1 нче күренеш	2			практик	агымдагы
34	Рольләр буенча сәнгатьле уку, 1 нче күренеш	2			практик	агымдагы
35	Татар халык әкиятенә "Алтын алмалар" буенча рольләр бүлешү	2			практик	агымдагы
36	Рольләренә башкаручыларны аерым-аерым тыңлау. Бай ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
37	Бай хатыны ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
38	Ярлы кеше ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
39	Ярлының хатыны ролен башкаручы артист белән эш.	2			практик	агымдагы
40	7 бала ролен башкаручы артистлар белән эш, 1-2 нче балалар	2			практик	агымдагы
41	7 бала ролен башкаручы артистлар белән эш, 3-4 нче балалар	2			практик	агымдагы

42	7 бала ролен башкаручы артистлар белән эш, 5-7 нче балалар	2			практик	агымдагы
43	7 бала ролен башкаручы артистлар белән күмәк эш.	2			практик	агымдагы
44	Әкият-тамашаны башкаручылар белән бердәм эш, хәрәкәтләр кую	2			практик	агымдагы
45	Әкият-тамашаны башкаручылар белән бердәм эш, хәрәкәтләр кую	2			практик	агымдагы
46	Әкият-тамашаны башкаручылар белән бердәм эш, хәрәкәтләр кую	2			практик	агымдагы
47	Сәхнәдә чыгыш ясарга өйрәнү: сәхнәдә үзләрен табигый тоту; дөрес, аһәңле сөйләм теле булдыру; хәрәкәтләнү күнегүләре	2			практик	агымдагы
48	Сәхнәдә чыгыш ясарга өйрәнү: сәхнәдә үзләрен табигый тоту; дөрес, аһәңле сөйләм теле булдыру; хәрәкәтләнү күнегүләре	2			практик	агымдагы
49	Сәхнәдә чыгыш ясарга өйрәнү: сәхнәдә үзләрен табигый тоту; дөрес, аһәңле сөйләм теле булдыру; хәрәкәтләнү күнегүләре	2			практик	агымдагы
50	Сәхнәдә чыгыш ясау	2			практик	йомгаклау
51	Фикер алышу, бәяләү.	2			әңгәмә	йомгаклау
52	Актер осталыгы. Г.Тукайга багышланган декада. Осталькка сәхнә өчен иң кирәкле сыйфатлар: сәнгатьле сөйләм, йөз, хәрәкәт, сәхнәдә үз-үзеңне тоту. Ирешүнең юлы – үз өстендә туктаусыз эшләү.	2			практик	агымдагы
53	Г.Тукайга багышланган декадада катнашу өчен төркемнәрдә эш: әсәр сайлау, сәнгатьле уку, сәхнәләштерү	2			сәнгатьле уку	агымдагы
54	Текст өстендә эш: эчтәлеген аңлау; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләре; озын һәм кыска пауза; тавыш куелышы; тавыш үзгәреше (төшүе, менүе), сәнгатьле уку.	2			сәнгатьле уку	агымдагы
55	Сәхнәдә чыгыш ясау.	2			практик	йомгаклау
56	Фикер алышу, бәяләү.	2			әңгәмә	йомгаклау
57	Сәхнәдә үзеңне тоту серләре. Г. Тукай әсәрләренең геройлары сәхнәдә (укучылар сайлый). Сәхнәдә үзеңне иркен, табигый тоту, тормыш материалын үзеңнең байфантазияң белән тулыландыру аһәмиятле турында мәгълүмат	2			практик	агымдагы

	бирү. Кызыксынучанлык, игътибарлылык, яхшы хәтер 2булдыру өстендә эшләү серләре.					
58	"Милли моңнар" шигырен сайлаучылар белән эш: сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
59	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
60	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
61	"Печән базары, яхүд Яңа Кисекбаи" поэмасын сайлаучылар белән эш	2			практик	агымдагы
62	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
63	Сәнгатьле уку; сүзләргә басым; логик басым; мәгънәви кисәкләргә бүлү; тыныш билгеләренә игътибар; озын, кыска пауза; интонация; тавыш күтәрелеше, төшүе; үрнәктәгечә уку	2			практик	агымдагы
V	Районыбыз талантлары.	12				
64	Районыбыз талантлары. Районнан чыккан язучылар һәм сәнгать эшелләре белән танышу.	2			әңгәмә	агымдагы
65	Районның "Әдәбият һәм сәнгать" музеена сәяхәт	2			экскурсия	арадаш
66	Яңа Кырлай авылында урнашкан "Г.Тукай музеена" сәяхәт	2			экскурсия	арадаш
67	Яңа Кенәр балалар ижат йортының "Туган як" музеена сәяхәт	2			экскурсия	арадаш
68	Мәктәп музеена сәяхәт	2			экскурсия	арадаш
69	"Музейлардан алган тәэсирем"	2			ижади эш	зачет

	ижади эш					
VI	<i>К. Тинчурин исемендәге татар Дәүләт Академия театрына сәяхәт.</i>	6				
70	<i>К. Тинчурин исемендәге татар Дәүләт Академия театрына сәяхәт.</i>	2			экскурсия	арадаш
71	“Театр дөнъясы турында фикерләрем” ижади эш	2			ижади эш	зачет
72	<i>Йомгаклау</i>	2			әнҗәмә	йомгаклау